

TOMKA JÁNOS

A bizalomépítő vezető

*A gyanakvás mérgétől
a bátor elköteleződésig*

Harmat – Luther
Budapest, 2022

© Tomka János, 2022

© Harmat Kiadó, Luther Kiadó, 2022

Felelős szerkesztő: Sinkáné Zombory Katalin
Borítóterv, tördelés: Lente István

A könyv alapjául a szerző *Die (Wieder)herstellung von Vertrauen – A bizalom (újra)építése* címmel az Evangélikus Hittudományi Egyetemen 2021 júliusában megtartott habilitációs előadása szolgált.

ISBN 978-632-288-700-5

A bibliai idézeteket a Magyar Bibliatársulat revideált új fordítású Bibliájából vettük (2014).

E kiadvány a kiadó írásos engedélye nélkül sem részben, sem egészben nem másolható, nem sokszorosítható, nem tárolható visszakereshető rendszerben, nem tehető közzé sem elektronikus, sem más formában.

Köszönetnyilvánítás

Köszönettel tartozom az Evangélikus Hittudományi Egyetemnek, elsősorban prof. dr. Korányi Andrásnak, a Doktori és Habilitációs Tanács elnökének és prof. dr. Hafenscher Károlynak, habilitációs mentoromnak azért, hogy befogadták a könyv alapjául szolgáló előadásomat, és támogatták annak megszületését.

A Harmat Kiadónak és a Luther Kiadónak köszönöm, hogy vállalták a habilitációs előadás kibővített változatának magyar nyelvű kiadását. Őszinte hálával tartozom Sinkáné Zombory Katalinnak, a könyv szerkesztőjének a kézirat szeretettel és kiemelkedő szakmai alaposággal való gondozásáért.

Tartalomjegyzék

Előszó | 9

Bevezetés | 13

1. Az árulás hétköznapisága | 23

2. A mérég felismerése | 31

3. Méregtelenítés | 39

4. Megelőkezés és tanulás | 49

5. Az élet és a munka alapja | 57

6. A bizalmatlanság erősítésének bűne | 67

7. A békekövetség felvállalása | 75

8. Közösségi talentum | 87

9. Méltóvá válni a bizalomra | 97

Jegyzetek | 109

A szerzőről | 113

Felhasznált irodalom | 115

Előszó

A vezetés karizma, amit Istentől kap az ember. Aki kapja, arra kapja, hogy gazdagítsa, továbbfejlessze, jól használja. Aki nem kapja, az kérheti Istentől – sokaknak adatott meg életútja során a lehetőség: szert tenni erre a képességre.

A keresztény vezető minden tevékenységét, a vezetői munkálkodását is bibliai alapokra helyezi. Kell a tartós, az igazi értékeket használó mérce, amelyhez viszonyulni lehet, amely segít menet közben kontrollálni. A biblikusan gondolkodó vezetőnek a Szentírás egész lelkületét, belső íveit kell ismernie, hogy ne csupán lózungokat idézgessen – alátámasztandó saját véleményét –, ne is csupán egy-egy történettel illusztrálja döntéseit.

Még tovább kell mennünk: az ismeret kevés, és ez a könyv sem ér célhoz, ha nem figyelünk a középpontra. Ez a középpont pedig Jézus Krisztus személye. Ezért a vezetés keresztény tudománya is órá figyel. A jó Pásztorra, a tanítványok Mesterére, a vezetőre, aki a benne bízókat az életre vezeti. Aki

nem a hatalom szeretete, hanem a szeretet hatalma alapján tanított és cselekedett.

Tomka János a vezetéstudomány keresztény megközelítésének kiemelkedő magyar szakembere. Figyel az Írásra, figyel az Írás középpontjára, a Mesterre, és így helyezi megfelelő koordináta-rendszerbe a vezetéstudomány alapvető információit. Értékvesztett korunkban a szerző olyan kreatív utat választott, amely sokak motiválója lehet: az örök értékek és a mai kérdések közé megpróbál hidat verni, s ezt a hidat útmutatásaival járhatóvá is próbálja tenni.

A keresztény ember tudja, hogy a hit lényege a bizalom, a „fiducia”. A bűneset tönkretette azt a bizalmas kapcsolatot, amely oly természetes volt, mint az, hogy a Teremtő ott sétált esti szélfuvallat idején az édenkertben, azaz az ember mindennapi környezetében. Ez a bizalom épült újra a názáreti Jézus földi működése nyomán. Kiderült, hogy bizalom nélkül működésképtelen az élet, és ha nincs, aki a helyes irányba tartó úton vezessen, az előbb-utóbb – egyéni és közösségi – katasztrófához visz. A bizalom azonban talpra állíthatja még a feje tetejére állt világot is. Ebben segít a könyv működő modelleket és elérhető célokat bemutatva, a megoldás irányába fordítva az igyekvőt.

Tomka János mérnöki precizitással, hatalmas vezetői tapasztalattal és tudással, a gyakorló tanár

pedagógiai képességével és a hit útján Istent kereső ember bátorságával tárja elénk új munkáját. Legyen áldás sokak számára!

Dr. Hafenscher Károly
tanszékvezető egyetemi tanár

Bevezetés

A vezetéstudomány segélykérése

Neves tudósok, szakértők és nemzetközi vállalati csúcsvezetők gyűltek össze 2008 tavaszán, hogy Gary Hamel, korunk egyik legismertebb menedzsmentgondolkodója vezetésével többnapos műhelymunka keretében megvitassák a 21. század első évtizedeinek vezetői előtt álló legnagyobb kihívásokat és az ezekkel kapcsolatos legsürgetőbb teendőket. A tanácskozás eredményeiről Hamel a menedzsment világának legtekintélyesebb folyóiratában, a *Harvard Business Review*-ban számolt be „Holdra szállások” a menedzsmentben című tanulmányában.¹

A Hamel által „renegát brigádnak” nevezett csapat tagjai között szerepelt például Chris Argyris (Harvard University), Henry Mintzberg (McGill University), C. K. Prahalad (University of Michigan's Ross School of Business) és Peter Senge (Society for Organizational Learning and MIT), hogy csak néhány jól ismert személy, illetve szervezet nevét említsük.

A prominens társaság őszintén elismerte, hogy a vezetéstudomány és -gyakorlat elérte a határait, és csak akkor képes tovább fejlődni, ha figyelembe veszi más területek, mint a biológia, a politológia vagy – és számomra ez volt a legmegdöbbentőbb megállapításuk – a teológia tanulságait. Különböző konferenciákon, tanulmányokban, könyvekben néhányan megkongatták már a vészharangot, de ilyen markáns megfogalmazással másutt nem találkoztam. A vezetés területére is igaz Pál apostol jól ismert állítása: „*Mert a teremtet világ sóvárogva várja Isten fiainak megjelenését.*” (Róm 8,19) Tapasztaljuk, hogy a nem hívő emberek nem szokták nyíltan kifejezni a keresztények véleménye iránti sóvárgásukat, ugyanakkor azt is újra meg újra megérezzük, hogy kimondatlanul ugyan, de örülnek a hiteles keresztények barátságának, sőt olykor még tanácsának is.

A műhelymunka során a csoport feltette a kérdést, mit kell tenni annak érdekében, hogy a legkülönbözőbb típusú szervezetek valóban felkészülhessenek a jövőre. Huszonöt kritikus fontosságú feladatot fogalmaztak meg, ezek közül néhány olyan példa, melyekkel kapcsolatban a Bibliának is komoly felszólításai, tanácsai és történetei vannak: Gondoskodjunk arról, hogy a menedzsmenttevékenység egy magasabb rendű célt szolgáljon! Számoljunk fel a formális hierarchia betegségeit! A stratégiakészítés legyen újra alulról induló folyamat!